

Déspotas insensáto,
Forxá, forxádo gril'os;
Pode oprimir o ferro,
Un corpo enfracuecido,
Mais as nobres idéas,
E gioriosos intintos...
Esas... non pode, non o
(duro ferro,
Nin a morte, extingúe!
Eduardo PONDAL

A Nosa Terra

(NUESTRA PATRIA)

CORREO
ARGENTINO
Central B

FRANQUEO PAGADO

Concesión No. 2032

TARIFA REDUCIDA

Concesión No. 2727

Año IXXX

★ LOS AIRES, ABRIL DE 1945

★

Redacción - Administración: Rúa BELGRANO 2186

★

Núm. 437

EDITORIAL

Ante la Conferencia de San Francisco

La tarea de organizar la paz — de abordar el propósito de encarrilar al mundo por derroteros de libertad y de justicia que aseguren un mejor vivir moral y material a hombres y pueblos, y de evitar nuevas guerras — es el loable, y también difícil, cometido que llevó a las potencias a reunirse en la Conferencia de San Francisco.

En nombre de la justicia, de la libertad y de la democracia fueron llamados los pueblos a empuñar las armas. Bajo la invocación de tan elevados principios hicieron los estados, la convocatoria de guerra — no obstante que, cual más cual menos, no dejara de pisotearlos cuando lo estimaba conveniente, no faltando tampoco gobiernos que de continuo los tuvieran bajo sus plantas.

Ahora, en nombre de esos mismos principios, las mismas potencias, en compañía de otras que en nada las aventajan, intentan arreglar, un poco en abstracto, el porvenir de la humanidad — quizás una humanidad ajena a los pueblos de cada una de ellas.

Estas consideraciones podrían llevarnos a contemplar con pesimismo cuanto pudiera salir de la Conferencia de San Francisco. Y con más razón todavía, si reparamos en que allí se enfrentan, recelosas y llenas de sospechas, concepciones opuestas que aspiran a un dominio universal.

Pero la realidad es más fuerte que todos los sistemas político-sociales imaginados por los hombres. Los pueblos que alientan ideales y sienten necesidades terminarán por imponerse a la humanidad abstracta. Al final de cuentas vendrá a resultar que, de cuanto en San Francisco se acuerde, sólo habrá de permanecer implantado al ser v a las aspiraciones de los pueblos.

Por eso, los triunfos teóricos que cada sistema pueda lograr, no darán la tónica de la modalidad futura de la humanidad, sino en la medida precisa en que recojan aquel ser y aquellas aspiraciones. Y, si en un esfuerzo de adaptación para consolidarse, los distintos sistemas vinieran a colmar por igual las necesidades de los pueblos, entonces dejarían de ser opuestos para trocarse en compatibles.

Ello nos hace mirar con optimismo la lucha incruenta que ha comenzado en San Francisco, la que habrá de perdurar todavía por largos años. Las posiciones que, bien o mal, se conquistaron, sólo podrán mantenerse a condición de evolucionar a tono con la realidad. Y, al remate de cuentas, muy bien el triunfador teórico puede convertirse en el vencido de la vida.

En San Francisco se empezó a recorrer un camino, que, ciertamente, habrá de tener sus altos y bajos, y también sus vueltas; pero, por él la humanidad habrá de ir hacia un ideal cada vez más suyo, y logrando una organización cada vez más en consonancia con el modo de ser de cada pueblo.

FIN DO DRAMA

Finou a traxedia. As figuras sinistras da longa noite de pesadelo foron caíndo grotescamente unha á unha. E o final do drama, un drama de loucura levado ás súas consecuencias máis espantosas, onde os autores entolecidos empurraron na súa toleira a xentes e países.

Benito Mussolini, o teatral "Imperatore dos románs", "condottieri" de povos, protesto imitador dos Césares, fina de facer a súa derradeira brincada.

Os guerrilleiros patriotas botáronlle man no seu derradeiro reduito, onde teimaba por á proba a nova e coitada comedia do Estado feixista republicáns, lembranzas d-aquelas grandiosas representacións de ópera soberba que tiña por escenario o balcón do palacio de Venecia.

O home dos xestos e das frases teatrais que ameazaba á amolecida Europa da post-guerra coas súas famosas oito millóns de baionetas que "escurecían o sol" e que foron espectacularmente derrotadas e postas en vergoñenta fuxida en Guadalajara e que seguiron fuxindo en Albania e Grecia, acaba de ser apreixado e arrimado contra o paredón na compañía de dazaseis xerarcas do feixismo.

Como un vulgar delincuente, o "Imperatori del fascio" morreu asulagado nun pranto de medo indioño, á mans dos patriotas italiáns que d-ese xeito vingaron aos povos que foran vítimas das súas tráxicas arroutadas.

O Caudillo, a Radio de Valladolid e a Guerra en Europa

O Caudillo non desaproveita agora oportunidade para desfigurarse as súas intencións. Da volta e reviravoltas coas máns na cabeza, deseguro perguntándose: ¿qué terei eu eiquí dentro?...

Fai poucos días dixo: "Eu non fixen a guerra... non axudei a Hitler. Non son feixista: eu son nada máis que democrático e cristiano..." O llo que fixen na miña casa... bueno, iso foi para demostrar a miña técnica militar... Qué matei dous millóns de hespañoes! Qué diante lle importa a ninguén iso...?"

Para termos unha pequena idea dos feitos, xa que as intencións son coñecidas, transcribimos o seguinte parágrafo do Boletín da Embeixada da URSS en Montevideo:

Franco atópase de malas. Fai moito tempo xa que remataron para non voltar endexamáis, os días venturosos de ARANJUEZ, cando se podía berrar das vitórias sobor do propio povo, ocu-

par por asalto ou esgrimir o ferro diante Xibraltar. Os tempos cambiean. O amo de Franco é batido no Este e no Oeste... Avescíanse a hora do axuste de contas. Dende logo, as preocupacións do Caudillo non carecen de razóns. Aínda non se deu na historia un caso no que os criminaes pidan o castigo... Mais o castigo inoixerable para o Caudillo aprisímase .....

A lexión de Franco, esfarrapada, xa non leva a cór azul. Pero isto non cambia o fondo do asunto. Os soldados hespañoes feitos prisioneros no segundo frente de Ucraña puxeron en claro que a política militar de Franco non cambiou dende 1942-43. Un destes maofadados fidalgos, Xesús Sáenz Balsa declarou: "En 1943 eu era enfermeiro da División Azul hespañola. Ao fin do mesmo ano saín licenciado e voltei a Hespaña. En xuño de 1944 alistéime como voluntario no exército hespañol. Mais non me deixaron en Hespaña, senon que fun enviado a

Imsbruk (Austria) onde se estaba formando unha nova lexión hespañola. En Hespaña hai dous centros de recrutamento de soldados hespañoes para facela guerra a veira dos alemáns: un en Logroño, outro en San Sebastián. O primeiro dirixeu un tenente coronel do Ministerio da Guerra cuxo nome non recordo, e o xefe do segundo é o tenente Cerdeiras, do exército hespañol, dirixente falanxista e que antes sirveu na División Azul. Dende agosto a lexión foi compretada tamén con hespañoes anteriormente acadados para traballar nas empresas industriais en Alemaña. Depois de compretar a lexión en agosto, enviouse a primeira compañía aos Cárpatos para participar nos combates. Dous compañías foron levadas a Xugoslavia, ao distrito de Celje (ao S. O. de Maribor), para pelexar contra dos guerrilleiros. A fin de outubro as dúas compañías foron trasladadas a Stockerau (Austria). Tamén chegaron alí as migallas da primeira compañía derrotada nos Cárpatos. A Stockerau chegaron de Hespaña tropas para compretar a lexión. O 7 de febreiro

O Presidente Aguirre en Europa

O Presidente do Goberno Vasco prosegue as súas xestións en Europa no intre en que poñemos istas liñas. Os resultados destas xestións nos derradeiros días son coñecidos pol-os nosos leitores através dos xornales diarios. Sabemos que na Franza se lle dispensaron honras polo Goberno daquele país. Inda ben non chegado a París púxoselle a súa disposición polo-o Goberno un automóvil e brindóuselle aloxamento n-un hotel, ficando as súas ordes durante a súa permanencia naquela capital así como noutros logares da Franza diversos funcionarios oficiaes.

Derradeiramente trasladouse o "Lendakari" a Londres, onde tamén foi recibido pol-as autoridades agarimosamente e pol-os vascos con entusiasmo.

Coincideu o Dr. Aguirre en Londres coa conmemoración da destrución de Guernica, habéndose feito con ise gallo un acto no que se entonou o himno ao árbore de Guernica e no que o viaxeiro pronunciou un discurso.

No seu discurso, o Sr. Aguirre, destacou a necesidade da unión dos eisilados hespañoes. Dixo que "neste intre o Goberno de Euzkadi somente traballa cara un oxetivo: a maneira efetiva de pór termo a tiranía franquista, a que todol-os vascos, os galegos e cataláns nos atopamos sumetidos por igual. Estou pleamente convencido que si se lograra caería Franco iste

mesmo ano. Debemos outar a liberdade; mais elo non é dabondo. Debemos de atopar novamente a civilización da liberdade que coñeceron nosos abós. Chegaremos a elo através da solidariedade nascida nas trincheiras e nos campos de concentración, solidariedade que ninguén porá esmagar. Por unidade non quero significar identidade de pontos de vista. Eisisten e deben de eisistir puntos de vista diverxentes entre os individuos, mais eisiste un gran vello que nos une a todos: o noso nemigo común. Estamos vivindo atualmente nunha gran época histórica, a terceira fase da historia vasca. Temos o dereito de Goberno propio; Euzkadi libre é unha garantía para as democracias da Península ibérica. Todol-os vascos, espallados sobor do mundo enteiro, na actualidade, traballaron en conxunto afervoadamente. Dende as Pampas arxentinas até a América do Norte, dende Narvik ao Norte de Africa, foi i é sentida a súa contribución. A Península ibérica libre, pol-a que estamos labourando, ten de formar o ponte cara as democracias americanas. Son fundamente outimista porque non percebo outro xeito de ser i estou convencido de que estamos destina-dos a grandes cousas. Atopámonos hoxe a lus da conferencia de San Francisco e teño a seguridade que iste é o derradeiro ano da tiranía en Hespaña"

ter diverxencias. Compañía especial hespañola N° 101", e a segunda, "Compañía especial hespañola N° 102". As dúas compañías ocuparon liñas defensivas ao Este de Vrablje, substituindo as unidades alemáns levadas a des-cansar... "Naturalmente, as dúas compañías "vontarias" de Franco — pouco importa a súa numeración — non alivianaren nen motio menos a Hitler. Mais fica patente que Franco segue axudando aos seus amos de Berlín. Ista axuda ten múltiples xeitos: materias primas, bases pra submarinos, servizo i espionaxe, atos de provocación, esforzos para axudar a Hitler tamén no terreno da propaganda destinada para determinados meios feixistas. Fai só uns días captuouse unha emisión da radio falanxista de Valladolid na que dixo con todo descaro: "Alemaña asega a pas, a liberdade, o orde, o traballo e a defesa contra o comunismo". De xeito que no lingoaxe de Franco, a segunda guerra mundial desencadeada pol-os alemáns chámase pas, o asoballamento de ducias de millóns de seres dos países europeos chámase liberdade, os campos de esterminio, orde, o acadamento pol-a forza de millóns de escravos estranxeiros, traballo.

Terminoloxía moi estrana! O mesmo Franco quizais non teña fé nas suas propias verbas..."

O Coello, Símbolo e Meta da "Economía" Falanxista

O mes pasado, o goberno falanxista de Madrid, espallou pol-o cable, pra "consumo" dos galegos residentes en América, unha boa noticia encol do progreso pecuario de Galicia. Nós desconfiábamos de tanta beleza, e os cutros días confirmouse esta desconfianza, pois chegou as nosas máns, unha estadística do ano 1934, i-enseguida a comparamos coa de 1944 que nos mandaron estos ilustres e "veraces" estadígrafos, que afirman, moi soltos de lingua, que baixo o "xenial" goberno falanxista, a riqueza gandeira de Galicia, había aumentado enormemente. Eis as cifras:

Vacunos:	
1934	1.242.527
1944	1.077.772
Merma:	164.755
Equinos:	
1934	99.314
1944	57.314
Merma:	42.000
Ovinos:	
1934	641.073
1944	50.554
Merma:	590.519
Porcinos:	
1934	865.446
1944	739.431
Merma:	126.015
Caprino:	
1934	324.556
1944	251.511
Merma:	73.045
Asnal:	
1934	47.744
1944	37.300
Merma:	10.444
Mular:	
1934	28.001
1944	16.013
Merma:	11.988
Aves:	
1934	3.765.854
1944	3.463.841
Merma:	302.013
Coellos:	
1934	348.841
1944	1.002.048
Aumento:	654.207

Desta comparanza, se deduce a enorme merma da riqueza gandeira da nosa terra. Non ostante, a "estadística" falanxista, quernos demostrar o contrario. O único que aumentou foi a cifra dos coellos, pol-o que pode ser este animal, o símbolo da "florecente e imperial" economía da Hespaña falanxista.

O seu TRAXE

O seu SOMBREIRO

A sua CAMISA

A sua ROUPA INTERIOP

MERQUEOS EN:

CELTA

FEDERICO LACROZE 4086
UNHA CASA
ENTEIRAMENTE GALEGA

A Hespaña Grande

A Hespaña é o país da diversidade. Diversos o seu chan, a frora, a língoa, os costumes, os tipos. Nacións diversas, ben definidas coma Castela, Vasconia, Cataluña, e Galicia. Para qué reducir violentamente á unidade o que é diverso, vario e vivo? Sin esa violenta unidade, matadora de todo xermolo espontáneo, a Hespaña non houbera seguido o curso desastroso da súa historia. Coa diversidade se camiña mais axiña —contra do que semella a primeira vista— deica o grande e benfeitor ideal de unha humanidade planetaria. Chegará un día en que Hespaña poida revestirse a súa verdadeira forma étnica e xeográ-

fica? Soio sendo grandes, prósperas, autónomas, as nocións contidas no chan de Hespaña, será grande Hespaña. De "naciones" se ten falado decote pol-os escritores crásicos, no século XVII, ao mentar o que hoxe chamamos "regiones". Non-os asustemos do nome. Non sexamos mais coitados que os nosos de antecesoros de fai tres ou catro séculos. O importante é desexar a grandeza de toda Hespaña, e de por despois, sin carraxes nacionalistas, sin rencores raciaes, a Humanidade por riba da Patria.

AZORIN

Homaxe a Azaña en Montevideo

O día 22 do actual, os republicanos de Montevideo reálicaron un homaxe a don Manuel Azaña, co gallo de inaugurarse unha placa coa súa efixie, na praza que leva o seu nome.

O acto estivo concurridísimo, e faláron varios oradores que puxeron de relevo os outos méritos do homaxeado. Recibíronse numerosas adhesións, entre elas a da Irmandade Galega de Bós Aires, que estivo representada no dito acto pol-o noso compañeiro de tarefas, irmán Francisco Regueira. A mesma Irmandade, tamén suscribiu o seu aporte pra costear a devandita placa, que é unha bela obra d-arte do escultor Sanseverino.

Fixeron acto de presenza neste acto os nosos irmáns de Montevideo e caracterizados militantes do republicanismo galego do Uruguay. Despois do acto, celebrouse un xantar de carácter íntimo, o que foron invitadas as delegacións e algunhas personalidades uruguayas. O presidente do Centro Republicano Español, señor Añón, ofreceu a comida en verbas cordialísimas e acertadas. Faláron, despois, os doctores Barcia, Serra Moret e Cardoso, sendo todos aplaudidos.

Unha tormenta n-un vaso d-auga...

En "Galicia", con data 28 d-abril, apareceu á todo trapo, un artigo firmado pol-o señor J. Díaz Estévez, comentando un telegrama de dubidosa factura apa escido en "La Prensa" desta Capital, en col dos dereitos que ten Galiza á súa autonomía. Entréñese o señor Estévez, en negar o que está fora do alcance de toda negación caíndo d-este xeito, no mesmo erro do telegrama de marras.

Sería comenente, que o señor Estévez enxerguera que o noso idioma e á nosa nazonalidade non están en discusión posto que esta clas de discusións ao respeito témolas superadas, pol-o tanto, o único que nos resta por facer aos galegos é tratar por todol-os meios ao noso alcance, que ás nosas arelas patrióticas sexan unha realidade na nosa Terra. E a iso vamos, señor Estévez...

Deixalos que berren. Cumpren co seu triste destino de ser traidores a Terra. Nós comprimimos co noso.

Galicia, por diñidade e por coñecimento debe ter unha política propia, debe ter partidos seus, non suxeitos a ningunha xefatura allea ao país, a ningunha disciplina que os cohiba na defensa dos intreses espiñuais e materiaes da Terra.

Un xuízo de Suarez Picallo sobor da xestión do presidente Aguirre

Na revista de Santiago de Chile, "Ercilla", o deputado galego e membro do CONSELLO DE GALIZIA, Ramón Suárez Picallo, co mentou o viaxe a Franza do Presidente Aguirre deste xeito:

"Coñecemos ben ao Presidente dos vascos e sabemos que o seu viaxe, feito en condición escepcionaes, non é de turismo nen de loxamento persoal; sabemos, tamén, que non chegou a Franza coas mans valedoras, pois ademais da súa condición de xefe de "GALEUZ, CA" (Galiza, Euzkadi e Cataluña), levou a confianza tácita e expresa de importantes núcleos de republicáns hespañoes, que ollan nel a unha das millores reservas da Democracia Peninsular Ibérica, e, pola súa nobreza, a súa lealdade e o seu espírito ponderado, a un elemento de concordia entre os propios republicáns.

Xa dexemos unha vez, dende estas mesmas columnas, que a atitude de Franza será decisiva para o futuro da Democracia hespañola. Franza non reanudou aínda as relacións diplomáticas regulares coa Hespaña de Franco. Franza é aliada da Unión Soviética, a única potencia europea que combate o réxime de Franco cara a cara e sen andrómenas. O cancelleir francés Bidault, católico como Aguirre, declarou non fai moito que Hespaña é tanto ou máis interesante para a seguridade francesa como o propio Rhin.

Pois ben, Xosé Antonio de Aguirre foi recibido en audiencia especial por Bidault, e por outros membros abultados do Goberno francés. Horas despois da entrevista, o "Lendakari" vasco, xunto con outras personalidades francesas, depositou flores no Arco do Trunfo sobor da tumba do Soldado descoñecido. E todo elo nas visprais da Conferenza de San Francisco de California, onde a Franza ten moitas e moi importantes cousas que decir.

Moitos republicáns hespañoes atópanse maquinando istos días sobor do que fai en Franza o Presidente vasco: aí fica, senon dito de todo, suxerido ao menos, o que é posíbel que faga: lograr un acordo republicán peninsular primeiro e plantexar despois de xeito e maneira de que en San Francisco se fale dos povos de Hespaña, no intre de facer balance dos esforzos pasados e futuros pola liberdade do mundo. Isto é un deber histórico para facer iso e para facer moito máis. Por outra banda a súa atitude responde a unha tradición histórica. Cando o Estado centralista fracasou e perdeu a Hespaña — época de Napoleón por exemplo — foron os seus povos, con personalidade propia e pola súa contaxiosidade ou separados, os que conquistaron a independencia peninsular, namentras o Estado oficial lle daba auga ao invasor. Máis unha vez, a historia repétese.

CASA DURAN

- SOMBREIROS
- CAMISAS
- BONETERIA
- PANTALOS

30 Gral. Bosch 30 U. T. 22 - 4405

AVELLANEDA (PIÑEIRO)

Rotisería 'El Serrano'

XAMONS - CHOURIZOS - etc., etc.

(A MANEIRA DE GALIZA)

NON ESQUEZA: BELGRANO 1949 — Tel. 47-1056

Galeuzca de Montevideo Celebrou...

(Ven da páxina núm. 5)
 cado en las fuerzas del nazismo que ahora viven sus últimas horas?

Permitidme que en esta evocación os haga un breve esbozo de aquel día 26 de abril de 1937.

Era Guernica, además de aquellos valores simbólicos, una villa pacífica y tranquila de la retaguardia vasca, que vivía su vida en la que se notaba, como signo más característico, la ausencia de gente joven, que luchaba en el frente no lejano, en la guerra civil, en esa primera etapa, señores, de esta guerra mundial que ahora toca a su fin; guerra que el genio del mal nos impuso a los vascos y a los republicanos españoles para defender con nuestra libertad nuestra existencia.

Era un día de feria, en que los aldeanos de los alrededores concurrían al mercado semanal para proveerse de sus utensilios y alimentos para el resto de la semana.

En un momento unas águilas negras aparecieron en el espacio, y en unos instantes Guernica fué: como ha cantado magníficamente el ilustre poeta Sabat Erceasty, Guernica pasó a la eternidad; en unos momentos la villa apacible se convirtió en un montón humeante de ruinas; en un momento aquella población pacífica que deambulaba por las calles, eran unos restos humanos que sangraban entre las ruinas de la ciudad.

Y todo esto fué decidido fríamente en esta ciudad que hoy vive sus últimas horas, y que está sufriendo la agnía, Berlín, que ella, soberbia y orgullosa determinó como un experimento para una pacífica villa abierta en la retaguardia vasca.

Señores: es menester recordar, porque hay quienes olvidan; es menester recordar que este atropello se cometió con la colaboración y la responsabilidad directa de quienes diciéndose "caudillos" del orden se alzaron contra la legalidad y contra la autoridad legítima; de quienes titulándose cruzados de la catolicidad lanzaron a las mesnadas moras contra los católicos vascos; de quienes titulándose caballeros de hispanidad lanzaron contra unos pueblos indefensos a unos mercenarios alemanes e italianos.

Y esto debe recordarse, porque en estos momentos los arquitectos de la paz futura estudian a grandes lineamientos las características del mundo futuro.

Esta conmemoración, señores, no es simplemente un acto de recuerdo, porque los momentos no permiten vivir con la vista fija en el pasado: es un acto de afirmación ante el futuro.

El ilustre Presidente del Consejo de Galicia ha definido con brillantez las características y los términos de la unión de vascos, catalanes y gallegos en Galeuzca. Ha dicho muy bien que esta unidad no es excluyente; mejor dicho: que es excluyente tan sólo de las fuerzas de la anti-libertad, que se preparan y se embozan para resurgir de nuevo en el momento oportuno; y es preciso, por la sensación de la proximidad y de la fuerza actual, todavía, de las fuerzas de la anti-democracia, que esta unión de todos los anti-franquistas es absolutamente necesaria; y a ella sirve Galeuzca, y a ella serviremos los vascos con toda sinceridad y con toda la fuerza de los impulsos nobles.

¡Muy bien! (Aplausos).

En estos momentos nuestro Presidente Aguirre está dedicado con todo su vigor y toda su lucidez, a esta labor, en tierras de Europa. Nadie ha hecho más que nosotros, los vascos, por la unidad anti-franquista; y no lo decimos para que se agradezca, porque ello es una necesidad tanto para nosotros como para todos los anti-franquistas. A esta unidad vamos con toda lealtad, y con el deseo de que la lealtad sea mutua.

Es menester utilizar esta unidad, en estos momentos en que los países grandes y pequeños se reúnen en San Francisco, para que no se tome pretexto de esta falta de unidad y pueda el régi-

men actual español continuar subsistiendo, y buscando fuerza de ese pretexto.

"Pueblos grandes y pequeños", he dicho. Y bien, para terminar. Euzkadi, pueblo pequeño entre los pequeños, pero más grande y más antiguo que varios de los que se sientan en San Francisco para decidir del futuro del mundo; Euzkadi, y con nosotros Galicia y Cataluña alzan ante el mundo su grito de libertad, y piden justicia para los deseos de libertad nacional de nuestros pueblos, y piden apoyo para la restauración de la República Española, para que con ella, con el pueblo español, Euzkadi, Galicia y Cataluña puedan vivir la vida de libertad nacional a que tienen derecho. (Aplausos).

Asociándome al homenaje al ilustre ex Presidente de los Estados Unidos, Franklin Delano Roosevelt. — en cuyo homenaje se celebra en este mismo momento un acto en esta ciudad, — a la figura egregia, y a su pensamiento sublime, que nos ha quedado como un mensaje de esperanza para los pueblos libres del mundo, expreso el deseo, el voto, la exigencia de que la libertad, o, como decía él; el derecho de vernos libres del temor, de la necesidad, de la persecución y de la opresión, sea una realidad para todos los hombres y para todos los pueblos del mundo!

¡Muy bien! (Prolongados aplausos).

DISCURSO DO Dr. VICENTE DE AMEZAGA

Señores:

En este acto en que Galeuzca inicia su vida pública, en este acto de conmemoración de Guernica, me corresponde dirigir breves palabras, muy gratas por ser de reconocimiento, pero, por eso mismo, no tan fáciles de pronunciar. Palabras que debo dirigirlas como vasco y como presidente de Galeuzca.

Como vasco, vayan mis primeras palabras a los amigos gallegos y catalanes que tuvieron la exquisita delicadeza de ofrecernos que esta iniciación de la vida pública de Galeuzca coincidiera con esta conmemoración de Guernica, que tiene para nosotros un significado tan hondo.

Esta lluvia que ahora está cayendo me recordaba, contemplando estas flores que gallegos y catalanes depositaron frente al monumento a Guernica, aquella otra lluvia que cubre constantemente como un velo los campos verdes y los valles húmedos de Galicia, aquella que es como un tapiz y que nos trae continuamente el recuerdo de aquellos versos de la divina Rosalía:

Como chove miudinho
 como, miudinho, chove.
 "Como chove miudinho,

pol-a banda de Lahnho,
 pol-a banda de Lestrove".

Y quería figurar yo que esta lluvia era una ráfaga que venía de la tierra de Galicia para que sus gotas cayeran sobre esas flores para que en esta conmemoración de Guernica fueran en su ofrenda más frescas, más jugosas, más lozanas...

Es la misma lluvia que ennegrece, a través de los siglos, las piedras sagradas de Compostela: es la misma lluvia que satura de saudade el espíritu de Galicia, y que al mismo tiempo va manteniendo ese verde manto de verdura que cubre el cuerpo santo de Galicia!

(Aplausos)

—Está ausente el sol que nos

Dr. José M. de Lasarte, pronunciando o seu discurso.

habían de traer los amigos de Cataluña, aquel sol mediterráneo con resplandores helénicos; aquel sol que hizo hervir la sangre de Ausias March, el más grande de sus poetas, el más grande en la expresión de los afectos del amor humano; aquel sol mismo que abrasó y purificó la entraña de Mossén Cinto, que también en vuestro lenguaje catalán supo cantar con versos áureos las inefables exquisiteces del amor de Dios; aquel sol que se refleja en las costas catalanas, y que colma de frutas sus espléndidas planas; aquel sol que fué quemando como un gran cirio que iluminó a aquel gran varón de Cataluña que se llamó el presidente Maciá; aquel sol que templó el espíritu de aquel otro presidente que quiso morir con los pies descalzos para afianzarse por última vez, en mejor y más íntimo contacto con aquella tierra que fué toda la razón de su existir.

(Aplausos)

—Yo quisiera que un reflejo de sol diera también sobre esas flores, para que ellas tuvieran más riqueza en sus matices, más generosidad en su aroma. De todas maneras, amigos catalanes, amigos

gallegos: muchas gracias!

—Y muchas gracias también —y por no haberlas expresado primeramente, menos sentidas— a vosotros, uruguayos, a vosotros, autoridades y pueblo del Uruguay; autoridades que habéis dado todas las facilidades posibles: pueblo del Uruguay, que habéis venido a prestar vuestra generosidad y apoyo a este acto magnífico. Autoridades y pueblo del Uruguay, pades y pueblo del Uruguay, para quienes parece que fueran conaturales todas las empresas justas y todas las causas nobles!...

(Aplausos)

—Y si en alguna persona, si en alguien tuviera que concretarse este agradecimiento al Uruguay que esa persona sea esa gran figura, esa mente clara, ese corazón de fuego, este gran vate Carlos Sabat Erceasty...

(Aplausos)

—...que de modo tan maravilloso, con su altísimo acento supo hablarnos de la libertad, y de la significación de Guernica en la Historia de la Humanidad.

Muchas gracias, pues, a todos; y nada más.

(¡Muy bien!)

Aplausos prolongados.

Os "poxpoliñak" n-un numero de danzas vascas

One-Eleven

EL GRAN CIGARRILLO

AMERICANO

35 cts.

FRANCO INVENTOU UNHA DEMOCRACIA PLUSCUAMPERFEITA

E' de supor que vostedes terán lido a notiza seguinte: Franco dispuxo que o actual réxime hespañol tiña de evolucionar cara unha forma máis democrática. Antes dixo que Hespaña era unha democracia perfeita; pero, polo visto iso lle paresceu pouco e vai cara unha democracia pluscuamperfeita.

Parece que o máisimo da perfeición democrática vai a consistir na toleranza de tres partidos políticos: un de dereitas, outro de centro e un de esquerda, para que non fique ninguén á xiada.

Un d-eses tres partidos será a Falanxe "que terá a representación dos traballadores, dos patróns e das clases asimiladas", e no qual non estarán os obreiros que saben por demáis onde deben estar; nen estarán os patróns que perciben igoalmente o que lles convén; ficando na Falanxe somente as clases "asimiladas", que son os señoritos de Valladolid. A iste Partido chámaselle de esquerda.

Outro dos Partidos, o chamado de Centro, estará presidido, asegún a información por D. Antón Goicoechea, e néle se xuntarán os monárquicos que non teñen presa (pois si que é bó isto), os liberaes, os inteleituas e clas meia. Tampouco estarán moi apertadas as fias deste clan: os monárquicos sen presa son meia ducia que por ser directores de Banco de Hespaña, Ministro de Relacións Exteriores e capitáns xeraes con mando e pluses poden agardar con tranquilidade. Os liberaes... Non sabemos que haxa liberaes en Hespaña. Os inteleituas... Xa terán que habelo sido de verdade si dispous de nove anos de discursir con falsilla, aínda o siguen sendo. E clas meia... Na Hespaña non hai clas meia; ou se nada na abundanza ou non se ten unha cadela.

E derradeiramente, o Partido de dereita, do que vai a ser abandeirado, faro, Norde e guieiro, o Sr. Ventosa, que será o xefe dos conservadores intransicentes, da banca e da industria. E' dicer, das "forzas vivas", da parte "san" do Estado.

De todo elo exprímese que nas próximas eleccións somentes poderán ser eleitos os "señoróns" (dereita), os "señores" (centro) e os "señoritos" (esquerda).

E dispous aínda hai quen dí que Franco non é intelixente. Cando o mundo procura arranxar unha democracia perfecta, éle inventou a Democracia Pluscuamperfeita. Con isto i-o cura que inventou a bencina sintética, o imperio falanxista ten perfecto dereito a facerlle guarda aos luceiros.

(De "Euzko - Deya")

COMENTARIO ENCOL DO EISTRAORDINARIO DE "ESPAÑA REPUBLICANA"

Co gallo do 14 de abril diada groriosa da proclamação da República Hespañola, o semanario "España Republicana", órgano d-eispresión do "Centro Republicano Español" apareceu na rúa en tamaño estraordinario adicado eiscurivamente a groriosa data, e no decorrer das súas cincuenta páxinas nos foi doado asitir a un feito que non por repetido perde por elo siñificación.

No decorrer das súas cincuenta páxinas, repetimos, antre o mesmo material gráfico, periodístico e literario, non aparés unha só liña que lembre a Galiza e os seus problemas, nin aos seus mártires que deron o seu sangue xeneroso en defensa da República, dunha República que foi tan nós como deles; unha República na cal o povo galego á soma e amparo da súa Constitución arelaba topar o seu camiño de liberdade e progreso e a cordialidade e comprensión cos demáis povos irmáns da Península, mais ao parecer, os homes que editan "España Republicana" oustífianse en querer inornarnos non logrando con elo máis que afondar ás diferenzas e incompreisións que decote nos

arredan. Somos nemigos da fachenda mais creemos que a nós existencia como povo, como nación, de ningún xeito fica suxeita a aceptación que nos poida vir dos alleos, veña ela de "España Republicana" ou de calquer outro seitor hespañol, mais si, como galegos consentes dos nosos deberes a prol da nosa Patria, ben sobemos que o nós movemento nazonal está en marcha porque esa é á vontade do nós povo e por elo deron a súa vida os nosos mártires.

Nós sabemos que os restos do centralismo están encabuxados con nosco e non lle falla a súa parte de razón. Eles estaban acostumbrados a considerar a Galiza como unha pacífica e maina colonia que daba bos impostos, moitos millóns de pesetas dos emigrantes e "mañíficos" ministros para o servizo da Coroa, mais agora queren gobernar pol-a súa conta, néganse a emigrar i-en ves de dar ministros, xurden patriotas que se fan matar pol-a liberdade da súa Patria i-esto, en verdade, é algo ao cal non están acostumbrados os centralistas, mais s-acostumarán, que dúbida cabe...

CASA SIERRA

Grandes Establecimientos Funerarios

Callao 255 — Fco. Lacroze 4168 — Rivadavia 6602
Córdoba 5375

TELEFONOS: (54) Darwin 7000 - 1363 - 9000 y 1020
(38) Mayo 6056 — (63) Volta 7600

Sucursales en V. López, Olivos, Martínez y San Isidro (F.C.C.A.)
(CONCESIONARIOS DO CENTRO GALEGO)

A democracia perdeu un dos seus gu'eiros

Ante a profunda dor que sofre a humanidade pola morte do gran Presidente dos Estados Unidos, non nos é doado concretar en termos sumarios a inorme importancia que elo supón para o mundo en intres tan difíciles e de responsabilidade para a organización da Paz.

Tres cousas de gran trascendencia levou a bon termo este gran estadista e ás tres e ben decilo, levando arreo contra os pechos intres creados cando rubeu á presidencia da nación. Unha foi a loita contra a xigantesca crise financeira porque atravesaba o país no comenzo do seu primeiro mandato. Outra, reitificar a política continental dos Estados Unidos e asegurar o Panamericanismo e a terceira, foi dar volta á política internacional e facela evolucionar do aillazonismo e a neutralidade ao intervencionismo e a belixeranza.

Para cumprir este fito fundamental coas súas angueiras de home de Estado patriota e universal, foi mester dun esforzo soborhumán pol-as inormes dificultades que tiño que vencer.

O "New Deal" sistema e conxunto de disposición que implicaron unha tremenda batalla no Congreso e coa Suprema Corte.

Nas conferencias interamericanas, dende a de Bos Aires, no 1936, até a recente de Chapultepec, pasando por Lima, Panamá, Habana e Rio de Janeiro. As leis de neutralidade, á súa modificación e derogación máis tarde; á lei de préstamos e arrendos; á creación da xigantesca industria bélica—, arsenal da democracia—; a mobilización i envío ao teatro da guerra dun exército e unha mariña estraordinarios que loitan heroica e implacablemente en todos os frentes de guerra contra o nazismo, pol-o triunfo das democracias.

Compre destacar á súa acción diplomática estraordinaria dirixida persoalmente dende os intres deses peramente vaos de mediación para evitar a guerra até as traballosas e difíciles conversas dos tres grandes para gañar a guerra e orgaizar a paz.

Cando este home afitaba o fin desta sangüenta guerra, colleuno a morte. El que tanto loitou e en quen a Humanidade tiña postas as súas esperanzas para ás difíciles labores da paz, non lle foi doado ollar o aplastamento definitivo dos nemigos da Democracia.

Os povos libres do mundo, rín denlle o derradeiro homaxe ao grande home, gran patriota e grande demócrata.

LEONARDO PEREIRA

Encárguelle o seu traxe

É BÓ XASTRE

I É GALEGO

Sarmiento 1495 1er. piso
U. T. 45-5297 Bs. Aires

Camisería de
medura fina

PREZOS BÓS

BRIGO

Sáenz Peña 14 - Bós Aires

Galiza no libro de ouro das Cataratas do Iguazú

Unha notiza de aparencia emotiva, máis que ten unha fonda patriótica e un senso realista enxebre. Máis que unha notiza é unha leición ategada dese celme que nos avencella ao "noso" cosmos de homes cinguidos pol-os impoderabeis que lle deron un xeito e unha forma orixinal a nosa sensibilidade. Unha leición da insobornabilidade do espírito da perdurabel concencia íntima que, nos intres de acougamento ao marxe das preocupacións da vida material, procuráanos a nós mesmos como seres concretos, fillos dunha realidade.

Un home de cencia pode botarse toda a súa vida aminguando as doenzas da humanidade. O froito do seu traballo abranxe a todol-os povos e razas por igoal; mais o pulo espiritual creador leva un selo que responde a un ritmo xurdido da personalidade inconfundibel dunha raza e dunha cultura, cuxos atributos convírtense nun sentimento inmorrente que ata ao home á comunidade e á paisaxe patrias por enriba de calquera dos ordens e manifestacións materiaes e inteleituas.

Eis aí o que hoxe nos enche de ledicia e que, contra a vontade do autor, consiñamos nestas páxinas para esbafar a nosa emoción de galegos diante a máis santa das mandas: a de honrar a nosa Patria.

Hai moitos xeitos e maneiras de honrar á Patria; pero á que nos referimos hoxe ten, pol-a súa sinxeleza i espontaneidade, un significado trascendente i exemplar. Veleiquí: O catedrático i ex decano da Facultade de Meiciña da Universidade de Zaragoza, Dr. G. Sánchez Guisande, cuxo retrato honra, por infindas razóns, estas columnas, acaba de chegar dun viaxe de pracer que xunto con outros colegas fixeron ás Cataratas do Iguazú. Iste grupo de homes de cencia foi invitado pol-as autoridades a escribir as súas impresións no Libro de Ouro. E aí, fronte a maxestuosidade da natureza, afirma a súa condición de galego e deixa rexistrado naquelas páxinas para xeracións vindeiras, non somente o seu pensamento, senon a existencia mesma de Galiza cuxo espoñente maior é o seu idioma. Un ronsel de emoción, dito no idioma da súa Patria, na lingoa de súa nai no que chora e rí o seu povo, no que rebulen as angurias de anceios frustrados e latexan as esperanzas de porvires lumiosos.

Ao pé dun pensamento escrito en inglés, o Dr. Sánchez Guisande escribiu o seguinte:

"Canto máis se ademira este maxestoso espeitáculo das Cataratas do IGUAZU, máis axiña se oílla a cativés do home e a súa miuda capacidade de creación. Coido neste intre que viria moi a xeito achegar até eiquí aos novos bárbaros que sementaron o loito no mundo, e afincándoos de xoellos sobor da terra nai, berrarlle con toda a forza dos nosos bofes: ¡ouyeat, cans, ouyeat...! ante ista subríme leición, en que o manso río despois de espallarse en milleiros de fios en procura dunha dina saída, guíndase de supeto por barrancos e penedás; e cando todo fai pensar nun gran desastre que produz arrepíos, a natureza mesma, coas súas propias forzas, recolle as augas arrepindidas e cristaiñas para levalas docemente por novos vieiros, lambendo mainiñamente istas terras irmáns do Brasil, Paraguay e Arxentina. Tres países símbolo de pas e traballo, acougados sobor dun fondo da máis garrida fermosura, e pintados pol-a mesma man que todol-os días ao cantar do galo, ergue a ostia de fogo por enriba do altar dos mares e dos montes".

IGUAZU, 23-IV-45.

CLAUDIO FERNANDEZ AXENCIA CENTRAL "DODGE"

AUTOMOVILES
E CAMIONS

660 - MORENO - 680
U. T. 33-6484 y 7444

752 - VICTORIA - 760
U. T. 34 Defensa 7823

Casa OTERO

PLACAS RADIOGRAFICAS

Artículos de Calidad "ELIOT"

PARA FARMACIAS Y HOSPITALES
AGUJAS Y JERINGAS HIPODERMICAS
CATGUT, GUANTES, etc. - PERFUMERIA

General Urquiza 624

U. Telef. 45. Loria 8273

Galega! Nai e señora,
sempre garimosa e forte;
preto e exos; oute, a o-
mañá... na vida e na
(ra,
(morte!

R. CABANILLAS

A nosa terra

BOS AIRES, ABRIL DE 1945

PRINCIPIOS DO
GALEGUISMO
1 - Galicia, unidade cul-
tura.
2 - Galicia, pobo autónomo.
3 - Galicia, comunidade
cooperativa.
4 - Galicia, célula de uni-
versalidades.

"Non hai pior xordeira que a dos que non queren ouvir". Así reza un velho refrán do povo. No caso de hoxe refirimonos a un artigo aparecido fai poucos días no noso colega "Galicia" co título de: "El Ocaso de los Nacionalismos", no que o autor intentou facer a disección dese sentimento, para cuxo fin tomou como exemplo aos Estados Unidos países feixistas.

Nós sempre lemos coa millor das intencións ao autor do devandito artigo e facemos esforzos por crer na súa sinceridade. Moitas veces paréus que entre ele e nós somente é cousa dunha migalla de comprensión e non falta de vontade o que nos arreda; outras, aprésentáenos fechado nunha casca dogmática facendo de franco-tirador ás agachadiñas... O seu lema — galeguísimo — é: "dígoche fillo, enténdeme nora". Daí a nosa capacidade receptiva — tamén galega — para recoller as súas intencións. Por iso ocorre que, apesares de canto di no artigo de referencia, misturando o sentimento nacional d'un povo co feixismo, pón moito coitado en non falar, por exemplo, do slogan anti-capitalista dos países totalitarios para non confundilo co anticapitalismo marxista.

Para ningún é un segredo que o nacionalismo feixista foi a tapadeira dos seus desíños imperialistas, da mesma maneira que o seu pregado anticapitalismo é un xogo de verbas onde se agacha a máis ferós das opresións capitalistas ao servizo dunha pandilla. Todo isto atópase tan á vista que parés unha redundancia falar delo.

O nacionalismo que invocan os feixistas, ao son de charangas, nada ten de común co sentimento natural enraizado na comunidade a que pertencemos, cuxos lindeiros non se atopan determinados pola vontade política — sempre variabel —, nen pola forza violenta, senon polos impoñerabeis que fuxen ao control de home-sapiens.

O Estado sempre foi un órgano creado pola vontade política, ou pola forza violenta duns poucos. A existencia d'un Estado maniféstase por un conxunto de leis, boas ou más, xustas ou inxustas, aplicadas a unha ou varias comunidades, e polos poderes coercitivos de que dispón para o seu cumprimento. A existencia dunha nacionalidade ollase no seu xenio creador dun ritmo de vida orixinal, que se atopa através da súa música, da súa arte, da súa poesía e das súas tradicións culturais. Constitúe un grupo humano homoxéneo pola orixe, fala, costumes, polo seu xeito de ser e polas súas institucións económico-sociais nunha paisaxen xeográfica: E' un Ser natural. De todas estas manifestacións do poder creativo dun povo, xurde o sentimento nacional de identificación do individuo co ser da comunidade.

Máis estas razóns xa foron ditas infandas veces polas máis outas autoridades na materia, do mesmo xeito que se ten mostrado que, cando un povo é subestimado ou sometido a un pro-

PENEIRANDO FARIÑA ALLEA

Nacionalismo e Federalismo

Por VAZQUEZ DA XESTA

ceso da ausorción, restáselle á humanidade o pouco ou moito poder creativo daquêle. Pero é notabel que o autor de "El Ocaso de los Nacionalismos", diante a realidade da hora presente, non vexa a renascenza do sentimento nacional que despertou a guerra imperialista do 14 e que se acha tomando forma orgánica neste intre cara a posguerra que se aveciña. Poidera ser que refrescándolle a memoria un pouco se decatara. Deixemos, pois, as consideración e falemos

dos feitos. Veleiquí:

A URSS peae, con toda xustiza, na conferencia de San Francisco, un posto para a nación Ucraniana e outro para Rusia Blanca, e anunciou a reorganización das outras Repúblicas que constitúen a Unión de xeito que desfrutarán da soberanía nos seus respectivos territorios con exercitos e relacións exteriores, distribuíndo a responsabilidade do poder de igual a igual na Cámara superior das Nacionalidades, que ven sendo o vencello

federativo dos povos soviéticos. Xugoslavia procura unha solución definitiva de acordo coas realidades dos seus povos. Xa creou a federación a base de seis nacións, sen posibilidade de hexemonías impostas pola forza. Deica agora viviron isas comunidades nacionais na ficción dun Estado unitario baixo poder hexemónico de Servia. Bélxica tende a resolver o problema dos flamengos; i en Italia ollase o movemento de Sicilia e outros que axiña xurdirán. A Franza,

campeona do unitarismo, aínda non resolveu o problema da Bretaña, de Alsacia-Lorena e o de Provenza. En Gran Bretaña, as nacionalidades insuares, venen eisixindo cada día máis liberdade para o desenrolo da súa vida nacional. N-unhas eleccións feitas fai poucos días nun distrito escocés, trunfou o candidato nacionalista fronte ao laborista e o conservador. Outra mostra da importancia que teñen os grupos nacionais ollámola através da URSS na procura d'unha solución da fronteira con Polonia, onde segue a liña de distribución xeográfica da nación de Ucranía, deixando de lado o artificial dos lindeiros topográficos ou económicos.

E derradeiramente, León Blum, nun libro que escribiu durante o seu cautiverio, analiza as causas da traxedia de Franza e pon de bulto a falla de contido patriótico do Partido Socialista que sacrificou o sentimento nacional á conceicións fora da realidade francesa.

O sentimento nacional d'unha comunidade, ólese como se quixer, é antítesis de todos os imperialismos.

O sentimento nacional maniféstase por un pulo espiritual creador de cultura e convírtese nunha "ideia" política nos países asoballados encamiñada á conservación desa cultura, que ven sendo o celme i a asistencia da mesma comunidade.

A liberdade que se lle recoñece ao home en abstracto, sen discriminar a súa condición de home concreto, fillo dunha cultura e froito dun meio, non abonda, como tampouco abonda a liberdade e a soberanía dun Estado, se ao mesmo tempo non desfroutan de liberdade e soberanía os individuos.

A liberdade dos hespaños non será verdadeira namentras as difrentes nacionalidades fiquen sometidas ao poder hexemónico dun Estado que obre en nome dunha delas. Máis claro: a liberdade dos hespaños non será auténtica namentras os galegos, os vascos e os cataláns non sexan libres, non somente como homes, senon como povos.

Estamos, pois, diante o proceso do "OCASO DOS IMPERIALISMOS", que é o contrario dos "NACIONALISMOS".

Nunha ollada pola Europa percebemos o reagrupamento por comunidades nacionais, sempre de acordo co lindeiros que determina a xeografía humana, ou sexan as diferenzas culturais que dan xeito e forma a ritmos de vida distintos, fonte e lareira do poder creativo dos povos.

Polo que fai a Hespaña neste intre de loita pola súa existencia, ollamos que total-as forzas de resistencia no interior, orgázanse por unidades nacionais (caso de Galiza, Cataluña i Euzkadi) na procura dunha federación de povos, onde todos os seres naturais diferenciados teñan igual participación.

Liberdade, Democracia, República, Federalismo. Eis aí as catro columnas fundamentaes do ideario dos nacionalistas galegos, que coidamos abranxe a todos os povos asoballados do mundo por hexemonías alleas.

Prioridades que non dan Méretos

Para A NOSA TERRA
por
MANUEL CELSO GARRIDO

★

hispana que non caduca endexamáis; cando queremos levantar a nosa voz amiga para facerlle xusticia a Hespaña republicana nas outas esferas das Nacións Unidas, atopámonos coa triste realidade de que os fariseos, que tamén entre nós os hai, nos fechan a boca co pretexto hipócrita de que non se encontra con quen tratar, que entre tantos grupos como están divididos os republicanos, non se sabe cal deles representa o auténtico sentir do povo hespañol. Prégolles entón, dando fondo do meu corazón, que cheguen axiña a un acordo e nos dían ocasión de defendel-os barilmente onde se está forxando o futuro do mundo. Sexan dinos da causa que representan no desterro".

A Xunta de Liberación tiña naquela reunión o seu representante en Chile, i-é seguro que lle mandaría o texto das verbas ditas polo Dr. Santos. Por outra veira, iso mesmo lle veu aconsellando os eisilados hespaños de todo Continente en reunións parexas, na viaxe que por mor do carrego que oustenta, fixo por cuasi toda América. O con-

sello do Vicepresidente da UNRRA era de amigo sinceiro. Ninguén o pon en dúbida. Moitos nol-o dixeron antes e nol-o siguen decindo agora. Polo de máis, ningún iñora que as nosas discordias i enconos intestinos son a principal causa pola que nos teñen no ostracismo e non nos toman en conta para nada sereo. Esta é a verdá crúa, anque doorosa.

Non embargantes, seguimos polo mesmo camiño. En vez de chegar a unha mesa redonda e concertar unha acción común, batémonos, coma sempre, cada un polo seu lado, espallados. A verdá é que ollando o panorama político da emigración republicana, chégase a conclusión de que a maioría dos ex gobernantes hespaños perderon o senso da responsabilidade ou se volveron parvos de remate. Do contrario, non se explica iste afán desatado de chegar antes, de autuar soios e isolados do resto da opinión. E chégase tamén a conclusión de que, por non favorecer esa atitude a causa republicana precisamente, hai prioridades que non dan méretos, abofé porque non se pode autuar isolados no mundo de hoxe, anque sexa coa porca intención de chegar antes e pasar factura dempois, por mui outa posición que se teña tido antergamente!...

M. GARRIDO.

Os Mártires de Carral

26 DE ABRIL DE 1846

Vai facer, para de hoxe n-un ano, un século dos fusilamentos de Carral.

Antolín Faraldo, o visionario en quen pulaba o sentimento da Patria Galega, adiantouse en cen anos xustos en proclamar o dereito da nosa Terra a rompel-as cadeas da escravitude e sentirse dona de sí. Pois hoxe non pode duvidarse que, no 26 de abril da ano que ven, a persoalidade política de Galiza será universalmente recoñecida e respetada.

Os mártires de Carral recibirán no ano 1946 o saúdo d'unha nova lus, daquela lus que alumia dentro deles e que os le-

vou ao sacrificio.

N-este intre o povo galego comprende e aprecia o outo valor daqueles homes, e decátase de que, a anada que agora madura, xermolou nas concencias amolecidas polo seu exempro e regadas polo seu sangue.

Dende a emigración e dende o eisilio os patriotas galegos levantamos os nosos corazóns cheios de gratitude e de fé, e alongamos os nosos brazos por sobor do mar para espallar as máis belidas froles enriba do monumento de Carral, que caen lumiosas como unha choiva de estrelas e devotas como un rosario de bendicións.